

- В** прислівником
Г підсилювальною часткою
4. У реченні *Ну що ти – я ж уже зовсім дорослий* часток
- А** одна
Б дві
В три
Г чотири
5. У реченні *А в іншу пору з'являються написи розквітлих квіток: та й жовтим, та й синім, та й білим, та й білим й*
- А** виконує роль підсилювальної частки
Б не виконує жодної синтаксичної функції
В входить до складу сполучника
Г використовується для забезпечення ритміки у вірші

6. Найбільша кількість часток у реченні
- А** Он у гурті ніби мій товариш із Чернігівщини, та як підходжу – спиняюся за кілька кроків як укопаний, бо ж то сам Довженко білоголовий завітав до нас.
- Б** Мені ж нізачо не побачити зорі вдень, тому затемнюю небо туманними смугами і починаю бачити зорі.
- В** Золотив би хрести та бані, падав би додолу, розбивався і знову золотив, аж поки не почала б крутитися голова від вишини і ноги не ослабли.
- Г** Хат багато, у кожній хаті людей ще більше, а от порозмовляти немає з ким.

Консультація професора Іван Ґошук

Шановна редакціє, буду дуже вдячна за висвітлення на сторінках вашого журналу питання щодо правопису сучасних комп'ютерних термінів, яких ще немає у більшості словників чи правопис яких відмінний у різних джерелах.

Так, викликає подив написання то разом, то через дефіс новотвору *кіберкористувач*. За аналогією до слів *кібер-вандал* та *кібер-злочинець* маємо писати й *кібер-користувач*, а за аналогією до *кіберполіцейський* – *кіберкористувач* (словник <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>). Проте більшість літератури із психології часто подає *кіберкористувач* (чи то за аналогією до *медіакористувач*?).

Також цікавою буде думка професіоналів щодо слів *кібер-безпека*, *кібер-простір*. *Кібер* варто розглядати як прикладку чи то таки префікс, який треба писати разом? Дивують і розбіжності в написанні *он-лайн* (*онлайн-новий*), *онлайн-взаємодія*.

Катерина В. (з ел. пошти)

У чинному правописі української мови, на жаль, не визначено єдиного критерію написання складних слів разом і через дефіс. Правила стосуються переважно часткових випадків – через те їх багато і часто вони нечіткі. Звідси й різнобій у написанні однакових за будовою слів: *будь-хто* і *абихто* (у словнику Б. Грінченка: *абихто*), з *давніх-давен* і з *усіх усюд*, *обертон* і *обер-майстер* (в обох словах *обер* означає «вищий»), *міні-маркет* і *супермаркет*, *псевдоміністр* і *екс-міністр* тощо.

Очевидно, у написанні складних слів разом і через дефіс слід керуватися положенням, викладеним у § 29, п. 2 б «Українського правопису»: «Між компонентами цих складних прикметників (а чому тільки прикметників, а не всіх слів? – І. Ю.), не з'єднаних в одне слово (тобто написаних через дефіс. – І. Ю.), можна вставити сполучник *і*». Отже, якщо складне слово утворене від сурядного словосполучення (тільки між його складниками можна вставити сполучник *і*), то його пишемо через дефіс, якщо від підрядного – то разом. Слово *сніжно-білий* пишемо через дефіс, бо воно означає колір і сніжний, і білий; а *білосніжний* – разом, бо воно означає колір білого снігу (утворене від підрядного словосполучення *білий сніг*). До речі, наявність чи відсутність сполучного голосного *о* або *е* тут не має ніякого значення. Так само – *трудодень*, бо *трудовий день*, але *людино-день*, бо тут враховується і кількість людей, і кількість днів; *тихоплинно*, бо *тихо плине*, але *тишком-нишком*, бо *і тишком*, *і нишком*; *лісостеп*, бо *степ з домішками лісу*, а не *і ліс*, *і степ*, але *ліро-епічний*, бо йдеться і про лірику, і про епіку водночас.

Логічно це правило має послідовно поширюватися й на написання складних слів іншомовного походження, адже маємо: *мікроелементи* (елементи в мікроскопічній кількості), *псевдокультура* (несправжня культура), *радіопробанда* (пробанда засобами радіо) тощо. За цим принципом слід писати й *кіберкористувач* (як *радіолюбитель*), *кібервандал* (вандал у засобах інтернету, для порівняння: *автовокзал*, *спортзал*, *чвертьфінал*), і *кібервійна* (комп'ютерне протистояння), *кібератака* (атака на комп'ютерні засоби через інтернет), *кіберзлочинець*, *кібербезпека*, *кіберпростір* (для порівняння: *технопростір*).

Що ж до слова *онлайн*, якщо воно так дуже вже потрібне в українській мові, то в англійській його пишуть одним словом: *online* (наврост, навпрямки) – і це не складне, а префіксальне слово, отже, ніяких підстав для написання його через дефіс немає. А неоковирне *онлайн-взаємодія* можна залобки передати через зрозуміле словосполучення *пряма взаємодія*.

Правопис не повинен бути складним і заплутаним, він має бути простим і логічним, як і наша мова.